

Szerkesztőség
és kiadóhivatalKassa
Kossuth Lajos-utca 14.

Telefon szám 336.

Megjelenik d. u. 5 órakor.

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:

Egy évre . . . 20 korona
Fél évre . . . 10
Negyedévre . . . 5

Egyes szám ára 4 fillér.

FŐSZERKESZTŐ:
SZALAY LÁSZLÓ orsz. képviselő.FELELŐS SZERKESZTŐ:
FERDINÁNDY GYULA.SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
MURÁNYI JÓZSEF.

Rakovszky Endre dr. beigtatása.

Díszközgyűlés a megyén és a városházán.

Az ünneplő város. — A főispán székfoglaló beszédei.

Az ünnepség a dómiban megtartott isteni tisztelettel kezdődött, amelyen résztvettek az összes hatóságok, küldöttségek. A misét Fischer Colbrie püspök mondotta.

A vármegye nagy ünnepét talán mi sem hirdette feltünőbbben, minthogy a székház ormára kitűzték Abauj-Torna megye ősi lobogóját, a boldogasszony címeres magyar zászlót és a kis kurta latin felirású magyar címeres lobogót. E két büszke jel alatt hozta vissza a megye lelkes közönsége harcban derék vezér alispánját s kitűzte örömteljesen e lobogókat most is, hogy Rakovszkyt díszes pozíciójába beigtatta. A székház külső homlokzatát fenyőgalvas girlandok díszítették, a lépcsőházban díszbe öltözött hajdu-csapat volt, a folyosókat, a lépcsőházat pedig fenyők, virágfüzerek futották körül. Hasonlóképp díszes volt a megyeház terme is. A karzatokon Kassa és a megye előkelő hölgyközönsége foglalt helyet, a terem széksoraiban pedig, aki bizottsági tagja e megyének csak eljöhett, mind eljött s helyet foglalt.

Közgyűlés előtt.

Fél tíz óra tájban a templomi istentiszteletről jövet, néhány perc alatt szorongásig megtelt a terem az installáció díszes közönségével. Az első sorokban a törvényhatóságok küldöttségei foglaltak helyet. Baloldalt ült Kassa város küldöttsége Szentlélek Gyula helyettes polgármester vezetésével, tovább Miskolc város és Borsodvármegye küldöttsége Tarnay Lajos alispán vezetése mellett. A borsodi küldöttség különösen nagy feltűnést keltett ragyogó díszmagyar ruhás tagjaival. Borsodot az alispánon kívül Bárczay László kamarás, Melczér Géza képviselő, gróf Haller József főszolgabíró, Lipcsey Zoltán szolgabíró, Lichtenstein József és László és Schrekker Lipót megyebizottsági tagok képviselték. A sárosmegyei küldöttség ült szomszédságukban Péchy Zsigmond volt főispán, képviselő vezetése mellett. A többi sorokban a különféle hatóságok, testületek, intézmények küldöttségei foglaltak helyet. Festői képet nyújtott az elnöki szék körül a díszmagyar ruhás vendégek, bizottsági tagok tarka csoportja. A díszmagyarban jelentek meg, mint hirtelelenül feljegyeztük, Bercely Jenő v. b. t., táblai elnök, Paksy József főügyész,

Pállfy László, Zichy—Meskó Jakab, Zichy Béla, Zichy Károly, Vay Tihamér, Haller József grófok, Bárczay Sándor, Semsey László, báró Sardagna János, Dobozy Pál, Meczner József, Szalay László, Rakovszky György, Puky Endre, Naményi Gyula, Eckerdt József, Ferdinándy Gyula, ifj. Záborszky József, Horváth Elemér, Tarnay Gyula, Szentlélek Gyula, Varga László.

A díszközgyűlések.

Eskütétel a megyeházán.

A zsufozásig megtelt terem elnöki székét pontban tíz órakor foglalta el Puky Endre dr. alispánhelyettes, főjegyző.

Puky Endre régi magyar szokás szerint a vendéglátó gazda szivességével köszöntötte az installáció vendégeit első sorban Fischer-Colbrie Ágost dr. püspököt, aki együtt fohászokodott áldásért ma a megye közönségével, Bercely Jenő táblai elnök és Paksy József főügyész, akik az igazságszolgáltatás és közigazgatás harmóniájáról tanuskodnak, Péchy Zsigmond volt főispánt, aki 12 esztendei itt töltött főispáni működés rokonszenves emlékeit hozta körünkbe, Kassa város, Borsod és Sáros törvényhatóságát, mely az atyafiságos és jó szomszédi viszony ápolását dokumentálja megjelenésével s végül köszöntötte a karzat díszes hölgyközönségét, mely ez ünnepnek fényt, pompát ad.

Ezzel a közgyűlést megnyitotta.

Ezután felolvasták Rakovszky Endre dr. lemondó levelét az alispáni székről. A vármegye Rakovszky érdemeinek teljes elismerése mellett vette tudomásul a lemondást. Majd Ferdinándy Gyula tb. főjegyző felolvasta Andrássy Gyula belügyminiszter leiratát, melyben értesíti a megyét, hogy Rakovszky Endre alispánt a vármegye főispánjává kinevezte. Utána elnöklő Puky bejelentette, hogy a hivatalos helyiségében tartózkodó főispánt küldöttség hívja meg a közgyűlésbe az eskü letételére. A küldöttség Szalay László vezetése mellett ment a főispánért.

Mikor Rakovszky Endre a terembe lépett, percekig tartó taps és éljenzés zugott fel. A bizottsági tagok székeikről felugrálva éltették Raavoszkyt. Ezután a főispán az esküt letéve, zugó éljenzésektől kiserve, a

következő emlékezetesen szép székfoglaló beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Midőn Ő Felségének legkegyelmesebb Urunk és Királyunknak a legmélyebb alávalói hódolattal fogadott alkotmányos elhatározása következtében és alkotmányos felelős nemzeti kormányunk kitüntető bizalmából e vármegye főispáni székét hivatali esküm letétele után elfoglalom, benső megindulással, szivem tularadó érzelmeivel köszöntöm Abauj-Torna vármegye mélyen tisztelt közönségét.

Egész közéleti multamat ennek a vármegyének, szeretett szűkebb hazámnak szolgálatában éltem le, s most midőn e csaknem egy negyed századra terjedő, reám nézve annyira becses és értékes szolgálati viszony számai megszakadnak, az őszinte hála meleg érzelmeivel gondolok vissza a vármegye tekintetes közönségének irányomban mindenkor tanusított jóindulatára és kegyességére. Nem lennék méltó ez érzelmeikre, ha tagadni akarnám, hogy fájdalomosan esik megválnom e kötelekektől s attól a szép hatáskörű díszes vezető állástól, melybe a törvényhatósági önkormányzat választott fejeként kitüntető bizalmuk szőlített, s a melyből távozva talán az elfogultság színe nélkül vihetem magammal azt a megnyugtató tudatot, hogy e vármegye nemmes tradíciói nem homályosultak el működésem alatt.

Engedjék remélnem, hogy nagybecsült bizalmukat és támogatásukat meg fogom őrizhetni a vármegye kormányzatának élén is, ebben a fényes de felelőségteljes állásban, a melyet nem kerestem, de a melynek elfogadása által kötelességet véltem teljesíteni. Oly kötelességet mélyen tisztelt közgyűlés, a mi alól annál kevésbé vonhattam ki magamat, minél inkább érzem e kötelesség súlyát s mennél inkább át vagyok hatva attól a törekvéstől, hogy mint szülő vármegyémnek hű fia új hatáskörömben is annak javát munkáljam.

Mérlegelve a reám váró feladatok terheit, kétségtelenül nyomasztó hatással nehezedik reám erőim fogyatékoságának érzete, ha lelkiszemeim előtt felidézem azoknak a nagy és jeles elődöknek díszes sorozatát, kiknek kiváló egyénisége fényt árasztott erre az ősi méltóságra és a kiknek kiválóságával szemben én tiszta hazafiságnál, odaadó becsületlen önzetlen törekvésnél egyebet nem hozok magammal fényes örökükbe.

És a midőn e nagy elődöknek közgyűlési termünket díszítő arckép csoportján végig fut pillantásom, jól esik tekintetemet a megdicsőültek emlékeiről az előre fordítva, itt körünkbe látni és üdvözölhetni nagy érdemű hivatali elődömet Péchy Zsigmond Ő Méltóságát, a ki mai megjelenése által is tanúságot tett volt vármegyéje iránti meleg ragaszkodásáról, és a kinek közgyűlési

Rádium.

Már a régiek sejtettek némely ritka ásványvizben oly titkos gyógyerőt, melyet mágneses jelenségekkel magyaráztak. Az igazi okot azonban csak a legújabb korban ismerték meg, amidőn néhány gyógyforrásban rádiumot fedeztek fel. Hazánkban ezen csodás elem eddig egyedül a Schmidthauer-féle **IGMANDI** keserűvizben találtatott, s így érthető a vele elérhető meglepő gyógyeredmény. Már fél pohárral használva eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő sokféle komoly betegség csiráját s ezzel elejét veszi a baj kifejlődésének. Mint ivó-kúra gyomor- és bélbajokban, továbbá **elkövéredés, szívelhajasodás** s azzal járó **fulladásnál, sárgaság, máj- és lepdaganat, oukorbetegség, aranyér, csúz és köszvénynél, vérbőségnél** stb. kitűnő eredménnyel használható. Kapható mindenütt Nagy üveg 50 f, kis üveg 30 fillér. Főszéktüldés a forrástulajdonos **SCHMIDTHAUER LAJOS** gyógyszerésznél, Komáromban

jegyzőkönyveinkben is megörökített hazafias erényei annál fényesebben ragyognak, minél sötétebb az a folt, mely az ő tavozását követő szomorú időkben e közjogi méltóság tiszta fényét érte.

De hála a nemzet felett örökös gondviselésnek, koronás királyunk bölcsessége és a nemzet vezéreinek áldozatkészsége meghozta az alkotmányos élet derűjét s az alkotmányos szabadság felkelő napjának sugarai ennek az ősi intézménynek ismét régi tiszta fényében ragyoghatnak.

Az a mélyseges úr, mely a bukott rendszer alatt ezt a helyet a vármegye hazafias közönségétől elválasztotta, nem létezik többé.

Alkotmányunk ellen megkísértett, a haza és trón érdekeit egyaránt veszélyeztető mérényletnek intézői remélhetőleg örökre letűntek közéletünk színteréről. Helyüket a korona tanácsában és az ország ügyeinek vezetésében az erőszak ellen védekező nemzet dicső vezéreiből alakult alkotmányos felelős kormány váltotta fel, a mely kormány nem a nemzeti irányu fejlődés erőszakos megakasztásában, a nemzeti akarat letiprásában, de a nemzettel való békében és békés megegyezésben, a nemzet erejének gyarapodásában látja a dynasztia hatalmának is legtöbb forrását.

Ennek a kormánynak hazafias vállalkozását az adott nehéz viszonyok között teljes erővel támogatni nézetem szerint ez a nemzet minden igaz fiának hazafiúi kötelessége, s én e kötelesség parancs szavának engedtem akkor, midőn odaállók arra a helyre, hová engem a kormány s nagynevű belügyminiszterének Andrássy Gyula gróf Ő Nagyméltóságának megtisztelő bizalma szállított.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés! Nagy és komoly tanúságok folynak a letűnt küzdelemből. Egyik minket küzelebről érdeklő legnagyobb tanúságként nyert a közelmúlt szomorú tapasztalatai által igazolást ama hit és meggyőződés jogosultsága, hogy a magyar megyei rendszer jogfentartó szellemére, törhetetlen alkotmányos érzékére még szükség van s a jövőben is szükség lehet. Ennek a sokat ócsárolt a centralizáció hívei által kimúlásra szánt ősi intézménynek alkalmát nyílt a benne lüktető élet erőt imponáló kifejezésre juttatni, újabb erőpróbáját adva az ősi vis inertia-nek és fényesen bizonyítja az önfeláldozó hazaszeretet erejével, hogy még romjaiban is erős vára és védőbástya az alkotmánynak, a közszabadságnak, a jogvédő magyar hazafiságnak. Ezek a tanúságok meggyőzhették az országot az önkormányzati szellem szabadságbiztosító értékéről s komoly intelmű szolgálhatnak arra nézve, minő veszély fenyegetné a közszabadságot, ha ezer éves alkotmányunkkal egykorú és azzal együtt fejlődő vármegyei rendszer a magyar Géniusznak ez a ritka becses alkotása a mindent elnyelő centralizációnak dobatnék áldozatul.

Büszke örömmel üdvözölhetjük vármegyénk közéletének díszét s kimagasló vezér alakját, gróf Hadik János belügyi államtitkár urat, ki államtitkári beköszöntőjében az új korszak kormányzati programjává avatta az önkormányzati jogok alkotmányos szabadságainak törvényhozási uton való biztosítását. Egy egészséges új szellem igaz magyar nemzeti irányu politika inaugurálását jelenti ez a nyilatkozat, szakítást azzal a káros irányzattal, mely saját nemzeti intézményeink fejlesztésénél is idegen istenek imádásában idegen minták szolgálai utánzásában kereste a nemzeti haladás és boldogulás útját.

Új korszak küszöbén állunk tisztelt Közgyűlés! A helyre állott jogrend uralmát a nemzet erkölcsi és anyagi megerősítését szolgáló nagy alkotások s a productív munka érdekében kell felhasználnunk. Ha vármegyénk közönsége, mely a viharos napokban oly kimagasló példáját adta az önfeláldozó hazaszereteten összefort együttértségek, ugyanazzal az eleven közérzettel, hazafias áldozatkészséggel és szívós ki-

tartással veendő ki részét az erő gyűjtésnek ebből a békés termékenyítő munkájából, mint a minovel küzdött az alkotmány védelmében, úgy még az eddigieknél is nagyobb és becsesebb szolgálatokat tehet a nemzetnek.

A bukott rendszer alatt feldult jogrend helyreállítására, romjainak eltakarítására, a jog és törvény uralmában megrendült hitnek és hatósági tekintélynek biztosítására és a közigazgatás oly mélyre süllyedt színvonalának emelésére irányuló tevékenység mellett, népünk javának, a nemzeti megerősítés szociális és gazdasági előfeltételeinek, a nemzeti öntudat ápolásának áldozatot és fáradságot nem kimélő munkálása képezi a közel jövő legfontosabb feladatait. Mind ezeknek a fontos érdekeknek s magasztos nemzeti céloknak szolgálatára egyesítsük tehát erőinket s tartsuk fenn a hazafias ösztetartás és együttérzés magasztos szent közösségét, hogy vármegyénk miként a harcban volt, úgy a hasznos munkában is egyik vezető tagja maradjon nemzetünknek.

Az ég áldása kísérje ezen hazafias munkájában.

Ismét zugó taps töltötte meg a termet, melynek elcsendesültével Puky Endre főjegyző a vármegyei közönség nevében a következő klasszikus szépségű beszédet mondotta:

Méltóságos főispán Ur!

Meghatva a jelen ünnepélyes óra jelentőségétől és megilletve Méltóságod eszmékben és gondolatokban gazdag, magas szárnyalású székfoglaló beszédétől szólalok meg, hogy a várm. köz. nevében mély tisztelettel köszöntsem Mdat a koronás Felső kegye és a királyi felelős kormány bizalma folytán im elfoglalt főispáni állásában.

Az állás, melyet Mgod elfoglal, disziti a közélet férőjét, de bizonyára csak akkor, ha a fenti is díszére válik állásának. Egyhangu értelem mondja azt, hogy Mgodnál ritka teljes mértékben megvalósul ez az igazság. Hiszen az egész vármegye, sőt az egész ország hazafias közvéleménye egyhangu lelkesedéssel fogadta Méltod főispánjának híret az után a sikerrel megvívott alkotmányvédő küzdelem után, melyben a törvényességnek, jogfolytonosságnak, az önkormányzati jogoknak, Mgod volt egyik legnemesebb, legklasszikusabb közéleti harcosa. „Pajzsossal, vagy pajzsos” — szóltak a római harcosnak. Nos hát Mgod a győzelem pajzsával tért meg ujjongó lelkesedésünk és hazafias mámoros örömmünk vállain.

Szerte az országban főispáni beiktatásra gyűlnek össze a hatóságok közönségei. Mindenütt lelkes öröm hangzik, mert mindegyik beiktatás egy-egy ünnepe a sirjából feltámadt alkotmányosságnak. De alig hiszem, hogy akadna egy második, a melyik a lelket felemelő, felüdítő tiszta örvendezésnek akkora mértékét töltene be, mint a mily mértékkel ma a mi lelkünk mér.

Nemcsak azért van lelkünknek öröme, mert betöltött a vármegye kormányzatának hat hónapot meghaladó idő óta üres széke;

nemcsak az tölt el bennünket megnyugvással, hogy Mgod személyében egy minden egyéb érdekelt, a tisztesség, a törvényesség és igazság alá rendelő, partatlan, nagy tudású, tvhatóságunk közjává szívén viselő főispánt nyertünk;

nemcsak az nyújt nekünk megbocsátható önző örömet, hogy a vármegye törzsközből való, olyan férfi került Mgodban vármegyénk élére, a ki egész közpályáját vármegyénk szolgálatában töltve, szívünkkel összeforrott, gondolkozásunkat, vágyainkat, törekvéseinket mint magunk, úgy ismeri, hanem nagy a mi lelkünknek azon való öröme, hogy azok az örökre élő, a nemzet létével egygyéforrott igazságok, a melyeknek elszánt védelmében a nagy közjogi tusa során a jog fegyverét szegeztük az erőszakkal szembe, a legszebb dicsőséget ez órában aratják, a legnagyobb elégtételt

ez órában kapják, mert ezeknek az igazságoknak lánglelkű harcosa, annak a vármegyének elszántságban, elvűségben, törvénytiszteletben az egész ország elismerése és becsülése között magasra kiemelkedő alispánja tartja most főispáni székfoglalóját!

E gondolatoknál csak egy felhő vet árnyékot örömmünk derűjére: az, hogy Mgod felcsereívén a tvhatóság bizalmából birt állását a kormányhatalom bizalmi állásával, nem lesz többé közvetlen munkása tvhatóságunknak; nélkülözni fogja a vármegye közönsége páratlan munkabírású, magas színvonalról széles látkörrel áttekintő, ismeretekben gazdag első tisztviselőjét, a tisztikar a munkásságot érdemei szerint megbecsülő, a tisztársakat vonzalmával és bizalmával kitüntető főnökét, a kinek hét évet meghaladó alispánysága a közhivatali tisztességek, a közigazgatáshoz fűződő fontos érdekek eredményes munkálásának különlegesen kiemelkedő korszaka fog lenni mindenha vármegyénk történetében. Ebbeli, valóban hervadhatatlan érdemeit Mgodnak osztatlan értelemmel iktatta jegyzőkönyvbe a vármegye közönsége, de mélyebben és tartósabban vesik azt mindenek hálás szívükbe és köszönő emlékezetükbe!

Vigasztalásunkra szolgál az, hogy mind-ezek a nemes és értékes tulajdonságok nem vesznek el vármegyénk nevére, hiszen magával viszi azokat Mgod főispáni állásába s bennünket megnyugvással és büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy ugyanaz a férfiú ugyanazon erkölcsökkel díszesen lesz thatósági önkormányzatunknak az államkormány részéről ellenőrzője, a ki ennek az önkormányzatnak első munkása és védelmezője volt!

Örömmel hallottuk kicsillani Mgod imént elhangzott beszédéből önkzati intézményünk féltő szeretetét s bizonyára megbántsánánk a feltevésével. Valóban borzalom elképzelni, hová süllyedt volna nemzeti életünk, mily meddő módon forgácsolódta volna el legértékesebb társadalmi erőink, ha a mult század kezdő évtizedei óta lépten-nyomon felbukkanó elszántsági doktrinereknek sikerült volna megsemmisíteni thatósági önkormányzatunkat. Az állami mindenhatóság és rend nevében hullottak fejszecepsaikkal az évezredes tölgyre, egy-egy erős galyát le is vágta, de törzsét nem fogta a fejsze, dicsőségesen állotta az ki az idők viharát s ma ime biztonssággal huzódnak meg mindannyian újból kisarjadt lombozata alatt.

Szabad intézmények csak úgy bírnak erkölcsi értékkel egy nemzetre nézve, ha a nemzet minden tagjában elevenen élő szabadság utáni vágyódás teremti azokat: a hol rend, rend és csakis rend a társadalom ideálja, ott sohasem fog virítani a szabad intézményeknek edző levegőben termő rózsafája. S mint történelmünk folyamán számos izben, úgy a közelmult szomorú időkben is megbizonyosodott, hogy csak szabad intézmények növelik nagygyá a hazaszeretetet, törvénytiszteletet és jellemzilárdság legszebb erényeit. Ezek az alkotmány igazi biztosítékai, mert ezek nélkül törvény és alkotmány csak holt betű és írott malaszt marad. A szabad intézmények között leginkább az önkormányzat kelti fel és tartja ébren a közdolgozók iránt való érdeklődést s hozzászoktatván munkáit másoknak: a köznek ügyes-bajos dolgaival, ugymint a sajátjukkal való foglalkozáshoz, felébreszti és ápolja bennük az erények koronáját: az önzetlenséget, amelyre pedig éppen a mai téveter, zilált, jelszavak után kapkodó beteg társadalmunknak elannyira szüksége van. Ezen a ponton az önkormányzati intézmények minden salaktól, megtisztult hivatása a vallás magasságáig emelkedik, mert lehet-e önzetlenség nélkül ugy szeretni felebarátainkat, mint önmagunkat?!

Mily szükséges tehát ápolni, gondozni, erősíteni féltő szeretettel ezt az intézményt, — legyen bár annak neve állami, thatósági vagy községi önkormányzat — amely ennyi becses erkölcsi erőt mozgósít s azért mindannyian, kik hazánk és abban törvényható-

ságunk önkormányzatának felvirágzását óhajtjuk, örömmel olvassuk e törekvést az államkormány programmpontjai között.

Ily szempontból feltölgva, nem állhatnak egymással szemben állami és thatósági önkormányzat, sőt inkább kiegészítik egymást, mint rész az egészt és valóban szerencsésen alkotott közjogunk géniusza, midőn e kapcsolat, ez összefüggés kifejezésére a főispán állását teremté meg.

Üdvözli Mgodat ez állás elfoglalásakor a that. bizottság minden tagjának, a vármegye egész közönségének szíve összedobnása abban a meggyőződésben, aminek Mgod előttünk lefolyt közéleti multja mindennél erősebb biztosítéka, hogy Mgod kormányzata vármegyénkre áldásthó leend.

A főjegyző beszéde után ismét tüzes, tüntető szeretettel ünnepelte az óriási közönség a főispánt. Majd Hammersberg László képviselő indítványára a diszközgyűlés elhatározta, hogy Rakovszky Endre főispán és Puky Endre főjegyző beszédét, mint a szónoki remekművek példányait, teljes szövegében jegyzőkönyvbe iktassa, kinyomassa.

Ezzel a rendkívül lelkes diszközgyűlés véget ért.

Eskütétel a városnál.

A vármegyei közgyűlés után, 11 óra tájt vonult át a megyeházáról a városházára a főispán. A merre csak elhaladt, ezekre menő tömeg lepte el az utcát s viharzó éljenzéssel kísérte Rakovszkyt a megyéről a város udvarházáig. Pazar látványt nyújtott a gyalog menet. A ragyogó napsugárban csillogott a sok diszruha, mintha egy intésre fölébredt volna a régi hősi kor. A városháza és a színház közötti teret temédek nép lepte el. A diszterembe ugyanaz a diszes közönség vonult át, mely a megye ünnepét emlékeztetéssel tette.

A diszközgyűlést Szentlélek Gyula h. polgármester nyitotta meg, felkérve Stekker Károly, Eder Ödön, Maléter István, Halmos Károly, Neuwirth Elek, Szauberer Béla bizottsági tagokat, hogy hívják meg Rakovszky Endrét eskütételre.

Mikor a főispán a terembe lépett, falrengető taps zúgott, viharzott, majd az esküt letéve, a következő székfoglaló beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Imént elhangzott eskümmel felelősségteljes nehéz köteleességeket vállaltam magamra, a melyeknek sikeres teljesítését csak nagybecsült támogatásukkal remélhetem. Felette megnyugtatólag és biztatólag hat rám ezért s kétszeres hálára kötelez az a szíves fogadtatás, a rokonszenvnek és bizalomnak az a végtelenül jól eső meleg megnyilatkozása, melyben engem élettemnek e komoly és ünnepélyes órájában részesíteni kegyeskedtek. Kérem is a mélyen tisztelt közgyűlést ajándékozzanak engem bizalmukkal, ki teljes odaadással kívánom szolgálni városunk javát és érdekeinek ápolását mindenkor első rendű feladatommak fogom tekinteni. Alattvalói hódolattal és hűséggel engedelmeskedve Felsőes Apostoli Királyunk parancsának e diszes helyet alkotmányos felelős kormányunk kitüntető bizalma folytán ezennel elfoglalom. Mint a végrehajtó hatalom helyi képviselője annak a kormány-nak bizalmából jelenek meg e dicső multu nagy és nemes városnak szabadságszerető és törhetetlen alkotmányos érületéről a most lefolyt küzdelemben is oly ragyogó példát nyújtott és fényes tanúságot tett lelkes hazafias közönsége előtt, a mely kormány nemzetünk sorsának egy nagy jelentőségű válságos forduló pontján az egész nemzet osztaltan öröme és támogatása mellett vállalkozott a korona és nemzet közötti összhang helyreállítására és vette át koronás királyunk megbízásából az ország ügyeinek intézését, hogy megmentse s helyreállítsa a romokba döntött alkotmányos rendet, a közélet tisztaságát és hogy a népjognak széles körű kiterjesztésével, gazdasági viszonyaink javi-

tásával és emelésével demokratikus nemzeti irányban biztosítsa az ország fejlődésének jövőjét.

Egy jobb jövő reményének a bizonytalanság ködén ár is biztatólag derengő hajnal hasadását üdvözölhetjük nemzetünk nagyjainak ezen hazafias vállalkozásában.

S bár a láthatár még nem tisztult meg teljesen a fellegetektől, bár még nem egy megoldatlan kérdés függ a magyar politikai ég boltozatán, kétségtelen, az önrendelkezési jogát visszaszerzett nemzet a kormány élén álló nagy nevű vezérek hazafiságába és államférfiúi bölcsességébe vetett erős hittel és bizalommal a legszebb reményektől eltelve néz a jövő alakulások elé.

Az új fejlődési korszaktól a gazdasági életnek s benne első sorban a hazai iparnak és kereskedelemnek hatalmas fellendülése várható. Ez a tér az tisztelt közgyűlés, mely városunk fejlődése szempontjából talán a legtöbb figyelmet érdemli. Hiszen általánosan ösmert tény, hogy a mennyire gazdag e város a magyar kulturáért való lelkesedését és nemes áldozatkészségét hrdető közművelődési intézményekben, kulturális haladásának e magas fokán messze alul maradt gazdasági életének fejlődése, mely a mostoha viszonyok következtében sokat veszített egykori jelentőségéből. Már pedig mélyen tisztelt közgyűlés a városok fejlődésének útja elválaszthatatlanul hozzá van növe azokhoz az erő tényezőkhöz, a melyeket csak egy élénk és virágzó ipari és kereskedelmi élet nyomán fakadt jólét teremthet meg. S a mely város ezekkel az erő tényezőkkel nem, vagy nem a kellő mértékben rendelkezik, annak fejlődése előbb-utóbb holt pontra jut. Ezek a productiv termelési ágak teszik igazán gazdagokká a városokat, ezek teremtik meg azokban az anyagi jólétet, koncentrálnak falaik között nagy vagyonokat s teremtve ez által nagyobb adóalapot, képesítik a városi törvényhatóságokat arra, hogy polgáraik tulterhelte nélkül felelhessenek meg mindinkább fokozódó kulturális, humanistikus és adminisztratív feladataiknak. Ezeknek az erő tényezőknek hiányát a kaszárnyák és állami hivatalok s intézetek bármily nagy száma sem pótolhatja teljesen s még kevésbé pótolható a városi önkormányzati életnek az a becses eleme, mely az ipari és kereskedelmi foglalkozással teremt magának független és tisztos polgári életet.

A gazdasági regenerációnak most beköszöntő új korszakát tehát s a társadalomnak a nagy arányu iparpártolási mozgalomban oly örvendetes módon megnyilvánult segítő készségét helyes gyakorlati érzékkel és igaz közgazdasági hazafissággal kell városunkban is az illetékes tényezőknek, iparos és kereskedő köreinknek s pénzintézeteknek felhasználni egy megfelelő aktiv gazdasági tevékenység kifejtésére. A városi törvényhatóságra pedig a nemzeti munka ezen terén s főleg a kisipar védelmében az az irányító és támogató tevékenység vár, mely méltó arra, hogy a legjobb erőket egyesítse, a hazafias cél szolgálatára.

De tisztelt Közgyűlés a vagyon mellett a tudomány másik fő mozgató ereje a modern társadalmi életnek s így bármennyire méltányoljuk is a gazdasági kérdések jelentőségét, azok miatt a város kulturális törekvéseinek sem szabad háttérbe szorulniok. E kulturális törekvések homlokterében áll az a nagy jelentőségű mozgalom, melyet az itteni tanügyi körök, élén e város nagy fia, dr. Takács Menyhért, jászói prépost ur Ó Méltósága indított meg és propagált az ő nagy tudásának egész súlyával s a nemzeti kulturáért való igaz lelkesedésének apostoli buzgalmával a kassai egyetem felállításá érdekében.

A város ezen jogos aspirációját nem szabad elejtenünk. Az arra való törekvést folyton ébren kell tartanunk s minden kínáló alkalmat felhasználni érvényesítésére, hogy annak megvalósítása által közoktatási intézményeink fényes struktúrája méltó betetőzéshez jusson.

Talán a reánk virradt új korszak elé e téren is nagyobb reményekkel tekinthetünk.

Buzgó munkatársuk kívánván lenni városunk anyagi és szellemi fejlődésének előmozdításában, minden erre irányuló törekvés sikeresítéséhez készséggel ajánlom fel közreműködésemet.

Állásomnál fogva, felügyelője és ellenőrzője lévén az állami közigazgatás minden ágazatának, de első sorban a városi törvényhatóság által, saját választott közgeivel vitt adminisztrációnak, annak menete felett, különös figyelemmel a város vagyoni és gazdasági ügyeinek vitelére is éber és hatékony felügyeletet szándékozom gyakorolni. Azon leszek, hogy az ez idő szerint tagadhatatlanul súlyos bajokkal küzdő városi közigazgatásunk a kor igényeinek megfelelő, lehetőleg magas színvonalra emeltessék. Semmi kétségem az iránt, hogy ebbeli igyekezetem egyezik a tisztelt Közgyűlés intencióival és törekvéseivel is és így egy célt szolgálva közös erővel és akarattal remélhetőleg eredményes működést fogunk e téren kifejthetni.

Azt talán felesleges is hangoztatnom, hogy működésemben mindig tiszteletben fogom tartani a törvényhatóság autonóm jogait. Hiszen magam is az önkormányzati élet neveltje vagyok s ennek az intézménynek meleg szeretetétől és értékének igaz megbecsülésétől oly mértékben vagyok áthatva, a mint erre talán csak azok képesek, akik annak szabadság szerető légkörében nőttek fel.

Törvényes hatásköröm gyakorlásában céloim nem az lesz, hogy jogot gyakoroljak, de hogy szolgálatot tegyek.

Szolgálatot a közjónak s első sorban városunk érdekeinek.

Legyen is a város érdeke az egyedül irányadó szempont, valahányszor e teremben annak ügyei tárgyaltnak.

Munkáljuk tisztelt Közgyűlés mindannyian önzetlenül vállalva közös erővel e nemes város s a mi azzal egyértelmű, hazánk javát, hogy közös munkánk eredménye valóban hasznos és áldásos lehessen és biztosítsa Felsőmagyarország szép metropolisának azt a dicső szerepet és hivatást, melyet nagy történelmi multja és polgárainak lelkes hazaszeretete, a jövőben is kijelöl számára.

Ajánlom magamat szíves jóindulatukba. Fogadjanak kérem azzal a bizalommal, a minő őszinte jó szándékkal és a mélyen tisztelt közönség iránt érzett igaz nagyrabecsüléssel jelentem meg körükben.

A város jövője, sorsa iránt érzett meleg szeretet sugárzott ki e beszédből, oly munkaprogramja a jövőnek, mely minden kassai polgár szívét örömmel töltheti el.

Ezután igen lelkes beszédben Szentlélek a város közönsége nevében üdvözölte az új főispánt. Rakovszky köszönő szavával a gyűlés befejeztetett.

Tisztelgések.

Ezután a városi tisztikar tisztelgett a főispánnál, majd a megyeházán a hatóságok tisztelgését fogadta. Erről, valamint a diszbed lefolyásáról lapunk holnapi számában bővebb tudósítást közlünk.

A diszelőadás.

Vasárnap este diszesen fellobogozott, ragyogóan kivilágított színház várta a főispáni installációra rendezett diszelőadás közönségét. Künn a színház előtt, négy hatalmas ivlámpa szinte nappali fényt árasztott. A színház bejáratánál diszruhás, kivont kardos lovasrendőrök tartották fön a rendet a főispánra várakozó óriási sokaság közepette. Valamivel fél 8 óra után érkezett meg a színház elé Rakovszky Endre főispán, oldalán nejével.

Mikor az innepelt férfi kocsija berobogott, az egybegyűlt közönség harsány éljenzése zúgott fel. A színházban pedig ez alatt ragyogó pompa költözött be. Theatre paré est volt. A hölgyek fényes estélyi öltözetben, a partere és páholyok férfi közön-

sége pedig frakban jelent meg. A főispán a baloldal 6. számú földszinti páholyában foglalt helyet, mely ez alkalomra a művészi díszítés, minden pompájában ragyogott. A páholyt gyönyörű virágfüzerek ékesítették, körbe elrejtve színes villany tömböcskék ragyogtak, homlokzatán a páholyok pedig villanylámpáscsökkéből konstruált nemzeti címer kápráztató, vakító fénye szórta az egész nézőteret betöltő színes sugárkéveit. Mikor Rakovszky páholyába lépett, zugó éljenzés tört ki. A közönség állva, percekig ünnepelte a főispánt. A páholyok tömött sorai-ban Kassa és a felvidék, valamint a megyei közönség előkelőségei foglaltak helyet. Az előadás nyitánnyal kezdődött, utána pedig Komjáthy János elszavalta Szebenyei alkalmi prólógusát, majd a Bacsányi egy felvonását s a Hunyadi László opera 2. felvonását játszották. Igen szép volt az aktuális életkép is, mely az ellenállás egyik szép jelenetét ábrázolta.

A fényesen sikerült előadás méltán illeszkedett be az ünneplés ragyogó keretébe.

GAZDÁKNAK FONTOS.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb benzín-motorok minden gazda által, vizsgázott gépész és hatósági engedély nélkül üzembe helyezhetők, kapcsolatban a legelismertebb jóságú cséplőgépekkel, előnyös áron és kedvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Budapest, V. Váci-ut. 30. sz.

Allandó nagy motorállomány. — Motor-cséplőgépek mindenkor üzemben láthatók. — Teljes jótállás kitűnő működésért. — Arlap ingyen.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.
Idény:
Május - október.

(Stájerország.)

GYÓGYJAVALLATOK: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szív-izmok megbetegedésénél, ideg-bajoknál stb.

GYÓGYESZKÖZÖK: Inhalációs theropia, pneumatikus kamarák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fangó-gyógy mód stb. stb.
GYÓGYFORRÁSOK: Konstantin-Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás- és kocsimegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI GÉLOKRA

LEGJOBBAN BEVÁLT
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

le legcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

BUDAPEST, V. VÁCI-UT 12.

Gánóc gyógyfürdő.

Szepesmegyében a Kassa-óderbergi vasut poprad-felkai állomástól és a gáró-zi vasuti megállóhelyről 20 perc alatt elérhető.

Fürdőidény május hó 15-től
szeptember 15-ig

A forrás 24° C rendkívül szénsav bőséggel, ujonnan fűtéssel berendezett férfi és női tu-kör-kadfürdők maszassal és zuhannyal. Ajánlatos reuma, köszvény, isiás, ideges szív-bajok, gyomorhurutnál, emésztési bántalmak-nál, vérszegénység, ideggyengeség, sőt izomhűdéseknél, görvélyes bántalmaknál és angol kóránál, utóbbinál felülmúlhatatlan s egyedül.

Szobák napi ára 1 kor. 10 fillértől felfelé. Házilag kezelt vendéglő. Olcsó és jó ellátás a la Charte es table d hote pensio K 24. Elő-és utóidényben tetem s engedmény Prospek-tust vagy levélbeli megkereséseket díjtalanul küldi a fürdőigazgatóság vagy az új fürdő-tulajdonos. Allandó budapesti fürdőorvos dr. Schulhof Zsigmond és allandó postahivatal.

Waniek Gyula Kassa.

Óriási szerencse Gaedickenél!

A most befejezett VI. osztályú húzáson immár negyedizben jutottam azon kellemes helyzetbe, hogy igen t. vevőimnek a

400.000 koronás nyereményt fizethettem ki.

Egyedül az előbbi sorsjátéknál a következő nyereményeket fizettem ki:

400.000 koronát **19406** számra

60.000 " **3952** "

30.000 " **88837** "

30.000 " **42778** "

20.000 " **88000** "

15.000 " **97214** "

10.000 " **71772** "

Vonatkozással ezen még el nem ért eredményre, ajánlok a XVIII. sorsjáték első osztályához, mely május hó 23-an és 25-en lesz

egész	fél	negyed	nyolczad sorsjegyeket
12—	6—	3—	150 koronáért.

T. vevőim postabefizető lapot ingyen kapnak, mely által pénzküldemények díjtalanul utalhatók át.

Miután a kereslet sorsjegyeim iránt az elért rendkívüli nyeremény révén előreláthatólag igen nagy lesz, ajánlom szükségletének mielőbbi beszerzését. Szaporítsa azok számát, kik elmondhatják, hogy Gaedicke szerencséje utján lettek gazdagokká.

GAEDICKE A. bankháza Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám.